

Το παρασκηνίο ενός αδιεξόδου

Οι συζητήσεις μεταξύ Γ. Παπανδρέου και Κ. Σημίτη, οι διαρροές και οι συσκέψεις που οδήγησαν στο προχθεσινό «ναυάγιο»

Του Κ. Π. ΠΑΠΑΔΟΧΟΥ

Οι «τίτλοι τέλους» στην πολυκύμαντη σχέση του προέδρου του ΠΑΣΟΚ κ. Γ. Παπανδρέου και του κ. Κ. Σημίτη γράφτηκαν την Πέμπτη το βράδυ και δημοσιοποιήθηκαν μέσω δύο λιτών ανακοινώσεων την Παρασκευή το πρωί, έπειτα από πολυήμερη «διαπραγμάτευση» για τη θέση που θα καταλάμβανε ο πρώην πρωθυπουργός στα ψηφοδέλτια του κόμματος της αξιωματικής αντιπολίτευσης.

Το αδιέξοδο που ανέκυψε αιφνίδιασε πολλούς εντός και εκτός ΠΑΣΟΚ. Όχι, όμως, και όσους γνωρίζουν το ναδίρ στο οποίο είχαν φθάσει οι σχέσεις των κ. Παπανδρέου και Σημίτη την τελευταία διετία, παρά το γεγονός ότι εν όψει των ευρωεκλογών του περασμένου Ιουνίου ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ επέλεξε να συνανταθεί με τον πρώην πρωθυπουργό, προκειμένου να μεταδώσει στη βάση του κόμματος ότι οι πάγοι έλιωσαν οριστικά.

Πώς, όμως, οι κ. Γ. Παπανδρέου και Κ. Σημίτη οδηγήθηκαν στο προχθεσινό «ναυάγιο»; Κρίσιμο για τις εξελίξεις και οι δύο πλευρές χαρακτηρίζουν το κλίμα που διαμορφώθηκε σε σχέση με την υποψηφιότητα του πρώην πρωθυπουργού το τρίμηνο αμέσως μετά την προκήρυξη των εκλογών την προπερασμένη Τετάρτη.

Το διάστημα εκείνο αναπτύχθηκε έντονη φημολογία ότι ο κ. Σημίτης θα ν-

Την τελευταία διετία οι σχέσεις των δύο ανδρών είχαν φθάσει στο ναδίρ.

γνηθεί του ψηφοδέλιτου Επιτροπείας του ΠΑΣΟΚ. Όμως, η μεν πλευρά Παπανδρέου μεταδίδει ότι το κλίμα αυτό διαμορφώθηκε από συνομωτίες του πρώην πρωθυπουργού, ενώ η πλευρά Σημίτη το αποδίδει σε «διαρροές» από την Ιπποκράτους. Ειδικότερα, συνεργάτες του κ. Παπανδρέου υποστηρίζουν πως τον κ. Σημίτη διακατέχει εξ αρχής ανασφάλεια και γι' αυτό έσπευσε να «γνωστοποιήσει» ότι θεωρεί αυτόν «το ότι θα είναι αυτοδικαίως υποψήφιος στην Α' Πειραιά». Αντίθετως, από το περιβάλλον του πρώην πρωθυπουργού υποστηρίζεται ότι ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ είχε αποφασίσει να τοποθετήσει τον κ. Σημίτη επικεφαλής της Επικρατείας και γι' αυτό μίλησε με θερμά λόγια για το πρόσωπό του στην συνέντευξη στην «Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία», αλλά αίφνης το Σάββατο κούριακα άλλαξε γνώμη.

Σε κάθε περίπτωση, οι «συνομιλίες» μεταξύ των κ. Γ. Παπανδρέου και Κ. Σημίτη, που κατέληξαν στο γνωστό ναυάγιο, άρχισαν την περασμένη Δευτέρα. Τότε εκδόθη στην Ιπποκράτους από τον διευθυντή του πολιτικού γραφείου του προέδρου του ΠΑΣΟΚ κ. Ν. Αθανασάκη ο εξ απορρήτων του πρώην πρωθυπουργού κ. Ν. Θέμελης. Σύμφωνα με πληροφορίες, στη διάρκεια της συνάντησης ο κ. Αθανασάκης του είπε: «Νικό έχουμε πρόβλημα στον Πειραιά. Πρέπει να κάνουμε αναγνώση, να το μεταφέρεις στον πρόεδρο». Ο κ. Θέμελης συνομιλήσε με τον πρώην πρωθυπουργό, ο οποίος του είπε: «Πολύ καλά, ο Πειραιάς για μένα τελειώσε».

Σε νέα επικοινωνία των κ. Αθανασάκη και Θέμελη, ο πρώτος μετέφερε την ιδέα κορυφαίου στελέχους της Ιπποκράτους, να είναι ο πρώην πρωθυπουργός υποψήφιος στην Α' Αθήνας. Ο κ. Θέμελης ρώτησε με ποιο σκεπτικό και η απάντηση υπήρξε πως ο κ. Σημί-

1996
1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009

Φεβρουάριος 1999
Ο Γιώργος Παπανδρέου, αναπληρωτής έως τότε, αναλαμβάνει υπουργός Εξωτερικών.

Ιούνιος 1996
Ο Κώστας Σημίτης εκλέγεται πρόεδρος στο 4ο Συνέδριο του ΠΑΣΟΚ με την απόλυτη στήριξη του Γιώργου Παπανδρέου.

Νοέμβριος 2005
Ο Κώστας Σημίτης εκδίδει βιβλίο απολογιστικό της οκταετούς θητείας του στον πρωθυπουργικό θώκο. Η αναφορά του για την εκλογική ήττα του 2004 ενόχλησε τον κ. Παπανδρέου. Ο κ. Σημίτης ισχυρίζεται στις λίγες, για το συγκεκριμένο θέμα, σελίδες του βιβλίου του ότι «οι εκλογές του 2004 χάθηκαν στην προεκλογική περίοδο». Ο κ. Παπανδρέου παραβρέθηκε στην παρουσίαση του βιβλίου και μάλιστα δήλωσε ότι «η ιστορία κρίνει και ο λαός αξιολογεί», προσθέτοντας μάλιστα ότι κοιτάει μπροστά.

Σεπτέμβριος 2007
Μετά την ήττα του ΠΑΣΟΚ στις εκλογές και την απόφαση του κ. Ευάγγελου Βενιζέλου να διενεργήσει την ηγεσία του κινήματος, ο κ. Σημίτης τήρησε ευμενική στάση προς τον θεσσαλονικιο βουλευτή ουδετερότητα, οδηγώντας όλα το εκαιχρονιστικό μιλιοκ στην πλευρά του. Μάλιστα όταν ο κ. Παπανδρέου ζήτησε ψήφο εμπιστοσύνης από την Κ.Ο. ο κ. Σημίτης δήλωσε χαρακτηριστικά: «δεν συμφωνώ με αυτή την πρόταση» και συμπλήρωσε «θέλω να γίνει μια διαδικασία και το τόνο εδαφικής όπου θα αναδειχθούν τα μέλη και τα κατά και θα είναι ο καθένας ελεύθερος να αποφασίσει». Ο κ. Σημίτης ακούστηκε μάλιστα να λέει ότι η πρωτοβουλία του κ. Παπανδρέου «είναι διανοητική ενέργεια και αν επιμένει θα εκλέξουμε νέο πρόεδρο».

Μάρτιος 2009
Οι δύο άνδρες συναντιούνται, αφήνοντας να εννοηθεί δημοσίως ότι η διαφορά μεταξύ τους δεν υφίσταται. Τούτοχρονα ο κ. Σημίτης απορρίπτει κάθε σκέψη για συμμετοχή του στο ευρωψηφοδέλτιο του ΠΑΣΟΚ.

Σεπτέμβριος 2009
Επέρχεται η οριστική ρήξη. Ο κ. Παπανδρέου και ο κ. Σημίτης διαφωνούν με το αν το όνομα του πρώην πρωθυπουργού συμπεριληφθεί στο ψηφοδέλτιο των εκλογών για την Α' Αθήνας, την Α' Πειραιώς ή το Επικρατείας (το οποίο επιθυμούσε ο κ. Σημίτης). Το πρωί της Παρασκευής γνωστοποιείται ότι ο κ. Σημίτης δεν θα είναι υποψήφιος σε κανένα ψηφοδέλτιο.

της «είναι Αθηναίος», αλλά και ότι η παρουσία του θα βοηθούσε το ΠΑΣΟΚ σε μια περιφέρεια με έντονα κεντροδεξιά χαρακτηριστικά. Ο κ. Θέμελης, που αιφνιδιαστικό με την πρόταση, έθεσε το ερώτημα γιατί ο κ. Σημίτης δεν τοποθετείται επικεφαλής στο Επικρατείας. Η απάντηση που έλαβε από τον κ. Αθα-

νασάκη ήταν, κατά τις ίδιες πηγές, πως «σύμφωνα με όσα γνωρίζει οι θέσεις του Επικρατείας έχουν οριστικοποιηθεί, αλλά με το αδιέξοδο που διαφαίνεται στο θέμα θα έπρεπε να το δουν απ' ευθείας οι ίδιοι οι πρόεδροι».

Πράγματι, την Τρίτη το πρωί υπήρξε τηλεφωνική επικοινωνία των κ. Ση-

μίτη και Παπανδρέου. Όπως μεταδίδει το περιβάλλον του πρώην πρωθυπουργού, ο κ. Σημίτης είπε στον κ. Παπανδρέου ότι ο ίδιος δεν έχει «άγχος» να είναι στην επόμενη Βουλή, αλλά με δεδομένο το κλίμα που είχε διαμορφωθεί όλες τις προηγούμενες ημέρες με το Επικρατείας δεν ήταν δυνατόν να μετακι-

Γ. Παπανδρέου και Κ. Σημίτης. Κρίσιμο για τη σχέση τους χαρακτηρίζουν και οι δύο πλευρές το κλίμα που διαμορφώθηκε σε σχέση με την υποψηφιότητα του πρώην πρωθυπουργού το τρίμηνο αμέσως μετά την προκήρυξη των εκλογών την προπερασμένη Τετάρτη.

νηθεί στην Α' Αθήνας. Ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ του αντιτέθηκε ότι «ούτε το 2004 ούτε το 2007 του είχε εκδηλώσει την επιθυμία να είναι στο ψηφοδέλτιο Επικρατείας και ήδη έχει κάνει διαφορετικό σχεδιασμό για το συγκεκριμένο ψηφοδέλτιο». Η συνομιλία ολοκληρώθηκε με τον κ. Γ. Παπανδρέου να λέει «καλά Κώστα, θα το σκεφτώ».

Την επόμενη ημέρα, στην Ιπποκράτους πραγματοποιήθηκε συσκέψη υπό τον κ. Γ. Παπανδρέου σε πολύ στενό κύκλο στην οποία εκτιμήθηκε η κατάσταση και οριστικοποιήθηκε ποιος θα ήταν ο περαιτέρω χειρισμός του προέδρου του ΠΑΣΟΚ. Ο κ. Γ. Παπανδρέου πείσθηκε από τους επιτελείς του ότι δεν θα έπρεπε να δοθεί η πρώτη θέση του Επικρατείας στον κ. Σημίτη για τέσσερις λόγους: Πρώτον, επειδή ουδείς πρώην πρωθυπουργός -που εκλέγεται χωρίς σταυρό- έχει τοποθετηθεί στο Επικρατείας, είτε από τη Ν.Δ. είτε από το ΠΑΣΟΚ.

Δεύτερον, διότι ο κάθε αρχηγός, «περιλαμβανομένου του Σημίτη», είχε έως τώρα απόλυτη ελευθερία να διαμορφώσει το συγκεκριμένο ψηφοδέλτιο, χωρίς την οιαδήποτε δέσμευση. Τρίτον, διότι ο στόχος της Ιπποκράτους είναι το ψηφοδέλτιο Επικρατείας να αποτελείται από πρόσωπα με αποδοχή στις μετρήσεις άνω του 80%, προδιαγραφή που δεν ιπλάροσε ο κ. Σημίτης λόγω της σύγκρουσης με τη Ν.Δ., αλλά και των αντιδράσεων στις πολιτικές του από μερίδα της βάσης του ΠΑΣΟΚ. Και τέταρτον, επειδή υπάρχει ο κίνδυνος ο πρώην πρωθυπουργός να ήθελε να έχει «λόγο» για τη συνολική σύνθεση του ψηφοδέλιτου Επικρατείας. Πάντως, η Ιπποκράτους αναγνωρίζει ότι κάτι τέτοιο ουδέποτε ζητήθηκε στις συνομιλίες που έγιναν, ούτε απ' ευθείας από τον κ. Σημίτη ούτε μέσω του κ. Θέμελη.

Η συνομιλία

Στην ίδια συσκέψη αποφασίστηκε στα ψηφοδέλτια του ΠΑΣΟΚ που ανακοινώθηκαν την Πέμπτη να υπάρχουν από μια κενή θέση στην Α' Πειραιά και στην Α' Αθήνας, με την ελπίδα ο κ. Σημίτης να μεταβάλει άποψη. Επίσης, σε συνομιλία του κ. Παπανδρέου με τους κ. Γ. Ραγκούση και Ν. Αθανασάκη αποφασίστηκε πως «με τον έναν ή τον άλλο τρόπο το θέμα Σημίτη έπρεπε να κλείσει μέχρι την Παρασκευή», ώστε να μη «σκιάσει» την παρουσία του προέδρου του ΠΑΣΟΚ στη ΔΕΘ, αλλά και την παρουσίαση του ψηφοδέλιτου Επικρατείας στις αρχές της επόμενης εβδομάδας. Πράγματι, την Πέμπτη το μεσημέρι

Το χρονικό των σχέσεων

Μικρή και ευέλικτη η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ

Του Κ. Π. ΠΑΠΑΔΟΧΟΥ

Ηδη από το 2004 ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ κ. Γ. Παπανδρέου δεσμευόταν πως σε περίπτωση νίκης του στις εκλογές θα σχημάτιζε ένα μικρό και επιτελικό κυβερνητικό σχήμα με δομή σαφώς διαφορετική από τα υπουργικά συμβούλια, στα οποία είχε συνθησει η χώρα επί κυβερνήσεων του κ. Κ. Σημίτη, αλλά και την τελευταία πενταετία με πρωθυπουργό τον κ. Κ. Καραμανλή. Η ώρα αυτής της «νίκης» για την Ιπποκράτους φαίνεται να βρίσκεται για πρώτη φορά κοντά. Έτσι, παρά τις πεστικές προτεραιότητες του προεκλογικού αγώνα, στενοί συνεργάτες του κ. Γ. Παπανδρέου άδη διαμορφώνουν το οργανόγραμμα μιας πιθανής κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ. Με βάση τις οδηγίες που έχει δώσει ο κ. Γ. Παπανδρέου, που θα λάβει και τις τελικές αποφάσεις, στόχος των εν' εξελίξει διαπραγματιών και διαβουλεύσεων είναι:

Πρώτον, τα «κυβερνητικά κουτάκια» που θα διαμορφωθούν να αναδεικνύουν τις προτεραιότητες του προέδρου του ΠΑΣΟΚ, από την επαναφορά της οικονομίας σε σταθερές δημοσονομικές πειθαρχίας και την αναβάθμιση της Δημόσιας Διοίκησης και των Θεμάτων, μέχρι την «Πρόσκληση Ανάπτυξης» και την Κοινωνική Πολιτική.

Δεύτερον, το κυβερνητικό σχήμα να έχει όντως επιτελικό υπουργείο και οι συγχωνεύσεις υπουργείων που θα πραγματοποιηθούν να μην οδηγούν μόνο σε μείωση χαρτοφυλακίων, αλλά να συνοδεύονται από ουσιαστικό «ψαλίδισμα» του αριθμού των υπουργών.

Στο πλαίσιο αυτό, οι επιτελείς του κ. Γ. Παπανδρέου εισηγούνται:

Το υπουργείο Εθνικής Οικονομίας να αλλάξει πλήρως μορφή. Να συγχωνευ-

Τι αλλαγές θα γίνουν στα υπουργεία σε περίπτωση νίκης.

θούν δηλαδή τα υπουργεία Οικονομίας και Ανάπτυξης και το νέο υπουργείο που θα δημιουργηθεί να έχει την ευθύνη χάραξης και υλοποίησης των αναπτυξιακών πολιτικών. Και παράλληλα να ιδρυθεί ένα πανίσχυρο υπουργείο Δημοσονομικής πολιτικής, αρμόδιο για τη διαχείριση τόσο των ευρωπαϊκών κονδυλίων όσο και των φορολογικών αρχών, των εσόδων και δαπανών που διαχειρίζεται το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και σήμερα, ώστε, με δεδομένο ότι η οικονομία και η διαχείριση της κρίσης έχουν αναδειχθεί σε βασικό δια-

κύβευμα της αναμέτρησης της 4ης Οκτωβρίου, να σηματοδοτηθεί η απόφαση του κ. Γ. Παπανδρέου να επαναφέρει τη χώρα σε τροχιά δημοσονομικής πειθαρχίας.

Το υπερυπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Δημόσιας Τάξης να «σπάσει» στα τρία και να δημιουργηθούν ανεξάρτητο υπουργείο Δημόσιας Διοίκησης, υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Ασφάλειας -στο οποίο θα «απορροφηθούν» και αρμοδιότητες του υπουργείου Ναυτιλίας που θα καταργηθεί- και ενδεχομένως υπουργείο Επικρατείας.

Τα υπουργεία Υγείας και Απασχόλησης να συγχωνευθούν και να δημιουργηθεί υπουργείο Κοινωνικής Πολιτικής.

Παράλληλα, με βάση τους υπό εξέλιξη προβληματισμούς, προβλέπεται η δημιουργία υπουργείου Πράσινης Ανάπτυξης στο οποίο είναι πιθανόν να υπαχθεί και ο τομέας της Ενέργειας.

Η δημιουργία υπουργείου Υποδομών, στο οποίο θα υπάγονται τα δημόσια έργα και οι λοιπές υποδομές της χώρας πλην ενδοχόμενων των τηλεπικοινωνιών.

Η κατάργηση του υπουργείου Δικαιοσύνης και η αντικατάστασή του από το υπουργείο Θεσμών, Δικαιοσύνης και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Η δημιουργία ανεξάρτητου υπουρ-

γείου Περιβάλλοντος για τη δημιουργία του οποίου εξάλλου έχει δεσμευθεί κατ' επανάληψη εδώ και χρόνια ο κ. Γ. Παπανδρέου.

Η διεύθυνση των αρμοδιοτήτων του υπουργείου Παιδείας, στο οποίο θα υπαχθεί και η έρευνα.

Η υπαγωγή του τομέα των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης στο υπουργείο Πολιτισμού.

Με τη σημερινή τους μορφή αναμένεται να παραμείνουν τα υπουργεία Εξωτερικών και Αμυνας, ενώ δεν έχουν ληφθεί οριστικές αποφάσεις για το «ευαίσθητο» πολιτικά υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης. Ορισμένοι εισηγούνται στον κ. Γ. Παπανδρέου να απορροφηθεί από το υπουργείο «Πράσινης Ανάπτυξης» ή το Οικονομίας. Όμως, υπάρχουν και σκέψεις να παραμείνει ως αυτοτελές υπουργείο, προκειμένου να σηματοδοτηθεί το ειδικό ενδιαφέρον της κυβέρνησης για τον αγροτικό κόσμο.

Τέλος, ανοικτό παραμένει εάν ο κ. Γ. Παπανδρέου θα προχωρήσει στην ίδρυση υπουργείου Επικρατείας, όπως είχε πράξει κατά την πρώτη περίοδο διακυβέρνησής του ο κ. Κ. Καραμανλής. Πάντως, εάν τούτο συμβεί ο υπουργός Επικρατείας θα έχει την ευθύνη «παρακολούθησης» του κυβερνητικού έργου και θα λειτουργεί ως «σύνδεσμος» του κ. Γ. Παπανδρέου με τους υπουργούς του.

Η δομή του υπουργικού συμβουλίου δεν θα έχει καμία σχέση με αυτό που γνωρίζαμε μέχρι σήμερα λένε στενοί συνεργάτες του Γ. Παπανδρέου.